

Upozorenje vredi pre novih mera

FISKALNI SAVET: Odmah secite plate i penzije za 15 odsto

Biznis 06:12, 16.09.2014.

Autor: Sladjana Vukašinović, Raša Milić, Foto: Beta Nenad Petrović

- **114 komentara**

Ukoliko se sada ne smanje, sledeće godine moraće još jednom da se snažno koriguju naniže, tvrde fiskalci; Ako ne dirate prosečna primanja, veća će morati dole za 50%

MMF TRAŽI: Vučiću, sreži penzije i plate za 15 odsto!

BEOGRAD - Umanjenje plata i penzija ne može se izbeći i uštede koje je po ovom osnovu potrebno ostvariti iznose oko 800 miliona evra, upozorenje je **Fiskalnog saveta**, koji je juče po podne objavio izveštaj i stav o najavljenim uštredama u **budžetu Srbije**.

- Ukoliko se smanjenje penzija i plata u javnom sektoru sada ne sproveđe na pravi način - **linearno za 15** ili oko 12 odsto, uz **povećanje PDV**, u narednih godinu dana plate i penzije moraće još jednom da se snažno koriguju naniže.

Ukoliko se ukupno nedovoljno saseče, možda će se „kupiti“ još godinu dana do izbijanja krize, ali javne finansije Srbije će na jesen 2016. biti u još lošijoj situaciji - tvrde fiskalni stručnjaci i naglašavaju da sve preostale mere fiskalne konsolidacije - dovođenje u red javnih preduzeća, smanjenje sive ekonomije, otpuštanje viška zaposlenih u javnom sektoru i drugo - ne samo što ne mogu da daju dovoljne uštede za izbegavanje krize već „ne mogu da dostignu pune efekte u kratkom roku, a nije čak ni izvesno da će se **ostvariti u potpunosti**“.

- Ne postoji rešenje koje može da donese dovoljne uštede a da iz umanjenja isključi najveći broj penzionera i zaposlenih u javnom sektoru. Progresivni modeli koji bi smanjivali samo plate i penzije veće od prosečnih mogu samo u teoriji da daju dovoljne uštede (**800 miliona evra**), i to ukoliko je stopa umanjenja veća od 50 odsto - poručuju iz Fiskalnog saveta. I oni su, kako kažu, svesni da najavljeni rezovi u primanjima jesu nepopularan, ali ekonomski efikasan način za smanjenje deficit-a.

Kriza lupa na vrata

- Srbija je pred krizom javnog duga. **Državni rashodi sistemski** su za više od 20 odsto veći od državnih prihoda, a ta razlika, koja trenutno iznosi više od 2,6 milijardi evra godišnje, finansira se zaduživanjem. To ne može da traje unedogled jer će investitori u jednom trenutku, koji lako može da nastupi i sledeće godine, kad se potroši kredit iz UAE, prestati da državi pozajmjuju novac - upozoravaju fiskalci.

Poljska za primer

Kao primer zemalja koje su bile u sličnoj fiskalnoj poziciji kao Srbija fiskalci navode Litvaniju, Portugal i Grčku. - Tokom 2008. godine penzije su povećane za više od 30 odsto (od čega preko 20 odsto neopravdano) - što nije značajno pokrenulo proizvodnju, ali je otvorilo ogromnu rupu u budžetu i javni dug do 2014. povećalo za više od pet milijardi evra - zaključuju u Fiskalnom savetu. Podsetimo, premijer Srbije Aleksandar Vučić najavio je za vikend da su uštede koje se moraju ostvariti u budžetu za sledeću godinu 700 miliona evra, bez preciziranja kako će to biti postignuto.

MODELI SMANJENJA ZA UŠTEDE OD 800 MILIONA EVRA U 2015.

MODEL 1

Smanjenje plata i penzija linearno za 15 odsto

MODEL 2

Mere	Ušteda (miliona evra)
Smanjenje penzija većih od 25.000 dinara za 50%	500
Smanjenje plata u javnom sektoru većih od 45.000 dinara za 50%	300

MODEL 3

Povećanje stope PDV sa 20 na 22% i sa 10 na 12%	300
Smanjenje penzija većih od 25.000 dinara za 35%	300
Smanjenje plata u j. s. većih od 45.000 dinara za 35%	200

NUŽNE UŠTEDE U MILIONIMA EVRA

Javna i državna preduzeća

400-500

Smanjenje plata i penzija

800

Suzbijanje sive ekonomije

300-350

Reforme (zarada i zapošljavanje)

300-400

*UKUPNO **1,9 MILIJARDI**
DO 2017. GODINE

PRIMER LINEARNOG SMANJENJA PLATA ZA 10% I 15% (U DIN.)

zanimanje	sadašnja plata	smanjenje 15%	nova plata	smanjenje 10%	nova plata
daktilograf	38.000	5.400	30.600	3.600	32.400
hirurg	90.000	13.500	76.500	9.000	81.000

ČINJENICE

Mogućnosti

- Srbija do 2017. mora da uštedi oko dve milijarde evra
- Ako plate i penzije smanji za 10 i 12 odsto, PDV će morati da se poveća za dva odsto na sadašnje iznose
- Plate i penzije u Srbiji su među najnižim u Evropi, ali proizvodnja je još niža
- Nijedna privreda ne može da finansira izdvajanja od oko 14 odsto BDP za penzije i oko 11 odsto BDP za plate u javnom sektoru

Dušan Vučović

SMANJENJE NAJVIŠE 10%

Komentarišući navode Fiskalnog saveta, ministar finansija Dušan Vučović rekao je sinoć da smanjenje plata i penzija neće biti „ni dinar preko deset odsto“.

- Fiskalni savet je govorio da je potrebno smanjiti petnaest odsto, neki su pominjali i dvadeset. Moja procena je oko deset - najavio je Vučović.

